

Not : Yazının sonunda 08.08.2015 tarihli bir güncelleme mevcuttur.

Önce ayete ilişkin birkaç çeviri örneği vermek ve sonra neden böyle ilginç bir başlık attığımı açıklamak istiyorum:

ALİ İMRAN 186. Andolsun ki, mallarınız ve canlarınız konusunda imtihana çekileceksiniz; sizden önce kendilerine kitap verilenlerden ve müşriklerden birçok üzücü sözler işiteceksiniz. Eğer sabreder ve takvâ gösterirseniz, muhakkak ki bu, (yapılacak) işlerin en değerlisidir. (Diyanet Vakfı çevirisi)

ALİ İMRAN 186.Yemin olsun ki, mallarınızda da canlarınızda da imtihan edileceksiniz.Ve yemin olsun ki, sizden önce kendilerine kitap verilenlerden de şirke batanlardan da incitici çok şey dinleyeceksiniz.Sabreder, takvaya sarılırsanız işte bu, iş ve oluşların en zorlularındandır. (Yaşar Nuri Öztürk çevirisi)

ALİ İMRAN 186.Andolsun ki mallarınızla, canlarınızla sınanacaksınız, sizden önce kendilerine kitap verilenlerle Tanrıya şirk koşanlardan kötü sözler işiteceksiniz, birçok eziyetlere, zahmetlere uğrayacaksınız. Sabreder ve sakınırsanız şüphe yok ki bu, hâdiselere karşı gösterilen metanetten sayılır. (Abdûlbaki Gölpınarlı çevirisi)

ALİ İMRAN 186.Paralarınızla, canlarınızla sınanacaksınız. Sizden önce kendilerine kitap verilenlerden ve ortak koşanlardan çok hakaretler işiteceksiniz. Direnir ve erdemli bir hayat sürerseniz büyük iş yapmış olursunuz. (Edip Yüksel çevirisi)

ALİ İMRAN 186.Allah Teâlâ'ya kasem olsun ki mallarınız ve nefisleriniz hakkında imtihan olunacaksınız. Ve elbette sizden evvel kendilerine kitap verilmiş olanlardan ve müşriklerden birçok incitici sözler işiteceksiniz. Ve eğer sabrederseniz ve korunursanız, işte şüphe yok ki, bu azmolunacak umurdandır. (Ömer Nasuhi Bilmen çevirisi)

Ben bu ayeti önceden de duyardım ve hep cihatla, savaşla ilgili konularla birlikte dile getirildiği için de bir cihat ayeti zannederdim.Fakat ayeti tekrar okurken bir şey dikkatimi çekti:

Ayet andolsun ki diye başlıyor ve mallarınızla ve canlarınızla sınanacaksınız diyor... Can ile sınanmak nedir? Savaş hali mi, ölüm tehdidi mi, sürekli ölümle burun buruna yaşamak mı, yoksa hastalık hali mi? Halbu ki, hayatı boyunca hiçbir ölüm tehdidi almamış, can korkusu yaşamamış, hatta hasta bile olmamış ve ölüp gitmiş müslümanlar olabilir... Burada ilginç bir şey var, düşünülmesi gereken...

Hemen ayetin orijinaline bakalım:

Ayette: “**fî emvâli-kum ve enfusi-kum**” olarak geçiyor, Arapça bilmiyorum ama Kur’anı Arapçasından okumasını biliyorum ve Türkçeye geçmiş ancak ayette gramatik olarak çekimlendiği için form değiştirmiş iki kök kelime görüyorum : mal ve nefis....

Evet şimdi ayet bana daha açık: hayatı boyunca mallarıyla ve nefisleriyle imtahana çekilmemiş bir tek insan bile yoktur ki Allah da buna and ediyor...

Fakat Türkçede bu iki kelime varken ve aynen kullanılırken nefis kelimesi “can” olarak kullanılmış ve anlamı daraltılmış?

“Ye shall certainly be tried and tested in your possessions and in your personal selves; and ye shall certainly Hear much that will grieve you, from those who received the Book before you and from those who worship many gods. But if ye persevere patiently, and guard against evil,-then that will be a determining factor in all affairs. (Yusuf Ali çevirisi)”

Eğer Türkçe çevirelerden çeviri yapsalardı “your personal selves” diyemeyeceklerdi de belki lifes, souls, vitalities vs. bir şeyler diyeceklerdi...

Ne yazık ki İngilizce de “nefis” kelimesi yok.. Şükür ki biz bu kelimeyi doğrudan Kur’an dan almışız...

Fakat neden aynen kullanılmamış, hayretimi maruz görün...

08.08.2015 Güncelleme

Yazıyı yazdığım o tarihten bu güne kadar “dil” hakkındaki bazı fikirlerim değişime uğradı.

Biz Türkçe'ye Kuran dolayısı ile Arapça'dan pek çok kelime almışız. Aradan geçen zaman dilimi bana "avantaj" olarak bildiğim bu hususun aslında bir "dezavantaj" da olabileceğini öğretti.

Yukarıdaki yazıda ayette geçen "nefs" kelimesinin çevrilmeyip olduğu gibi bırakılması halinde, bu kelime zaten bizim dilimizde bu haliyle mevcut olduğu için, ayeti daha doğru anlayabileceğimizi iddia etmişim. Ayette "nefs" kelimesi yerine "can" kelimesinin kullanılmaması gerektiğini hala iddia ediyorum. Fakat "nefs" kelimesinin olduğu gibi kullanılması halinde de aslında bu kelimeyi tam anlamıyla anlamış olmayacağımız kanaatine vardım. Benzer şekilde, "kader", "ruh", "kafir", "münafık" vb. gibi Türkçeye geçmiş kelimelerin olduğu gibi kullanımının bazı sakıncalar oluşturduğunu düşünüyorum.

Sizlere bu konuda bir kitap tavsiyesi yaparak konuyu kapatmak istiyorum. Cengiz Özakıncı'nın "Dil ve Din" kitabı. Kitapta Kur'anı doğru anlamak adına "dil" konusunun önemine vurgu yapan çok güzel yaklaşımlar var. Okumanızı tavsiye ederim.